

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

VOORZITTER VAN DE IXe KAMER

A R R E S T

nr. 242.265 van 6 september 2018

in de zaak A. 226.029/IX-9364

In zake: Radi BOUDOU
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Stijn Butenaerts
kantoor houdend te 1080 Brussel
Leopold II-laan 180
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen:

het GEMEENSCHAPSONDERWIJS, vertegenwoordigd door
de scholengroep 10
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Marc Stommels en Jan Fransen
kantoor houdend te 2000 Antwerpen
Amerikalei 220, bus 14
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

1. De vordering, ingesteld op 30 augustus 2018, strekt tot de schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid van de tenuitvoerlegging van de beslissing van de beroepscommissie van scholengroep 10 van het Gemeenschapsonderwijs van 21 augustus 2018, waarbij het aan Radi Boudou toegekende oriënteringsattest C wordt gehandhaafd.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een nota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 6 september 2018, om 11.00 uur.

Kamervoorzitter Geert Van Haegendoren heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Stijn Butenaerts, die verschijnt voor verzoeker en advocaat Jan Fransen, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Auditeur Jurgen Neuts heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. Verzoeker is tijdens het schooljaar 2017-2018 ingeschreven als leerling in het eerste jaar van de derde graad handel (TSO) aan het atheneum te Zaventem, onderwijsinstelling die behoort tot scholengroep 10 van het Gemeenschapsonderwijs.

Hij beëindigt het schooljaar met twee jaartekorten (aardrijkskunde 43%; toegepaste informatica 39%).

De delibererende klassenraad kent verzoeker een oriënteringsattest C toe. Overleg leidt tot een nieuwe samenkomst van de klassenraad, die op 2 juli 2018 het C-attest bevestigt.

3.2. Hierop stelt verzoeker beroep in bij het schoolbestuur, waarbij hij aangeeft dat het C-attest “niet terecht is” en vraagt dat hem een A-attest wordt toegekend “of minstens in de mogelijkheid te voorzien om herexamens te kunnen afleggen”. Hij doet daarbij het volgende gelden:

“- er dient ter zake te worden benadrukt dat [verzoeker] wel geslaagd is voor de beide poolvakken, met name toegepaste economie (bedrijfseconomie & recht samen) en boekhouding, zowel op het jaartotaal als op het laatste examen;

- de twee jaartekorten betreffen de vakken aardrijkskunde en toegepaste informatica, met name twee vakken die voor de meeste leerlingen van de klas een zeer moeilijk vak zijn gebleken; het vak toegepaste [informatica] valt overigens weg in het volgende leerjaar;

- de vier tekorten op het laatste examen (laagste cijfer 45%) zijn deels te wijten aan een zware vermoeidheid, verminderde concentratie en slape-loosheid waarmee [verzoeker] werd geconfronteerd en dit reeds van bij het begin van de examenperiode, cfr. attest dr. [S.B.]; de bestreden beslissing schendt alle fundamentele rechten van [verzoeker] door op generlei reden rekening te houden met zijn verzwakte toestand.

- met uitzondering voor het vak aardrijkskunde werd er niet voorzien in enige remediëring, terwijl een dergelijke remediëring en/of ondersteuning hier wel aangewezen was; de schoolinstelling heeft op flagrante wijze tekort geschoten in haar ondersteuningsverplichting. De vaste rechtspraak van de Raad van State is dienaangaande duidelijk: met tekorten voor de vakken, waarvoor er zich reeds eerder problemen voordeden, en waarbij de school geen initiatief heeft genomen om te voorzien in een effectieve ondersteuning, kan geen rekening gehouden worden.

- twee klasgenoten met elk drie jaartekorten hebben blijkbaar wel de mogelijkheid gekregen om herexamens af te leggen; daarenboven dient ook nog te worden benadrukt dat een andere klasgenoot met gelijkaardige studieresultaten wel een A-attest heeft verkregen; u zal willen begrijpen dat deze ongelijke behandeling tussen [verzoeker], die met betere punten – en geen tekort op een poolvak – een C attest krijgt terwijl een klasgenoot met lagere punten – [en] een tekort op een poolvak – een A attest krijgt, onaanvaardbaar is. Dit gegeven beperkt uw discretionaire bevoegdheid: aan [verzoeker] kan enkel een A-attest afgeleverd worden, bij gebreke waaraan u gelijkheid in zijn hoofde schendt.

- tenslotte, meent [verzoeker] nog te hebben begrepen van zowel zijn klastitularis als van sommige andere leerkrachten dat zij van oordeel zijn dat hij eigenlijk wel een A-attest verdient.”

Verzoeker vraagt bij die gelegenheid ook dat hem “voorafgaand aan de hoorzitting inzage wordt verleend in de geanonimiseerde resultaten van de andere klasgenoten”.

Op 21 augustus 2018 beslist ook de beroepscommissie om het C-attest te handhaven. Die beslissing is als volgt gemotiveerd:

- “• de resultaten van [verzoeker] laten niet toe om zonder meer een A- of B-attest toe te kennen (zie deliberatienormen)
- [verzoeker] wordt een C-attest toegekend omdat
 - o de jaartekorten voor aardrijkskunde en toegepaste informatica groot en zonder twijfel zijn
 - o er voor beide vakken bovendien ook geen positieve evolutie is voor DW, met telkens onvoldoendes voor beide examenreeksen
 - o de beroepscommissie over voldoende gegevens beschikt om meteen beslissing te nemen, is een uitgestelde beslissing niet aangewezen
 - o het een post factum attest betreft, wijst de beroepscommissie het door de directeur weerhouden element (‘Tijdens de laatste maand van het schooljaar werd [verzoeker] gediagnosticeerd van een burn-out dat leidde tot vermoeidheid en depressie’) om de klassenraad opnieuw samen te roepen, af.

De in het bezwaarschrift of op de hoorzitting aangehaalde elementen worden hieronder besproken.

- Met betrekking tot het bezwaarschrift:
 1. is misschien een nodige voorwaarde maar alleszins geen voldoende voorwaarde
 2. er dient rekening gehouden te worden met alle vakken, niet allen met deze waarvoor [verzoeker] geen tekorten behaalde
 3. het attest is niet alleen na de examenperiode ingediend m.a.w. er kon, als dit al mogelijk was, geen rekening mee gehouden worden tijdens de examens, maar het is ook gedateerd na de examenperiode m.a.w. de geneesheer heeft [verzoeker] gezien na de examenperiode en kan dus moeilijk een uitspraak doen over de situatie van bij het begin van de examenperiode
 4. het is niet omdat er remediëring is dat dit ook het gewenste effect (namelijk slagen voor het vak) zou hebben, in elk geval niet voor aardrijkskunde; bovendien blijkt dat [verzoeker] niet eens meewerkte aan de remediëring voor dit vak
 5. men moet zich hoeden om behaalde attesten te vergelijken op basis van louter cijfergegevens: de klassenraad beschikt ook over andere gegevens om tot een beslissing te komen
 6. deze leerkrachten nemen deel aan de klassenraad en kunnen hun mening daar verdedigen en ofwel werd er een consensus bereikt ofwel kwam het tot een stemming waar de mening van deze leerkrachten niet de bovenhand haalde
 7. dat klopt en de beroepscommissie zal dit niet nalaten
- Met betrekking tot de hoorzitting:

- o de klastitularis is lid van de delibererende klassenraad: zie punt 7 hierboven
- o vergelijken met andere leerlingen: zie punt 5 hierboven.”

IV. Herinnering aan de schorsingsvoorwaarden

4. Krachtens artikel 17, §§ 1 en 4, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State kan tot schorsing van de tenuitvoerlegging bij uiterst dringende noodzakelijkheid slechts worden besloten onder de dubbele voorwaarde dat minstens één ernstig middel wordt aangevoerd dat de nietigverklaring van de akte of het reglement *prima facie* kan verantwoorden en dat een uiterst dringende noodzakelijkheid voorhanden is die onverenigbaar is met de behandelingstermijn van de gewone vordering tot schorsing.

V. Uiterst dringende noodzakelijkheid

5. Verzoeker beroept zich terecht op de vaste rechtspraak van de Raad van State dat het dreigend verlies van een schooljaar niet afdoende kan worden afgewend met een gewone schorsingsprocedure en dat derhalve door hem een beroep mag worden gedaan op de uitzonderingsprocedure van de schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid. De verwerende partij betwist in haar nota met opmerkingen overigens uitdrukkelijk enkel de tweede schorsingsvoorwaarde.

VI. Ernst van de middelen

A. Eerste middel

Standpunt van de partijen

6. Het eerste middel is geput uit de schending “van het gelijkheidsbeginsel, van artikel 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke moti[v]ering van bestuurshandelingen, van de formele motiveringsplicht, de verplichting tot transparantie, het zorgvuldigheidsbeginsel, het rede-

lijkheidsbeginsel, het onpartijdigheidsbeginsel en het gelijkheidsbeginsel als algemene beginselen van behoorlijk bestuur”.

In een *eerste onderdeel* betoogt verzoeker dat hij zich “in (minstens) dezelfde situatie” bevindt als een medeleerling, die ook twee jaartekorten voor “niet-poolvakken” behaalde (48% voor toegepaste informatica en 38% voor Duits). Nochtans werd aan die medeleerling wel een A-attest toegekend en dit terwijl die leerling “meer tekorten dan verzoeker [heeft] op zijn dagelijks werk, meer tekorten op het einde-examen, waarvan 2 tekorten onder de 40/100”. Volgens verzoeker is bij hem ook sprake van een “belangrijke positieve evolutie” wat de examens betreft, wat niet het geval zou zijn bij die medeleerling. De betrokken leerling en verzoeker hebben ook exact hetzelfde jaargemiddelde (58,93%). Verzoeker erkent wel dat een deliberatiebeslissing ook gestoeld kan zijn op andere gegevens en andere elementen dan louter cijfergegevens, maar die elementen moeten dan wel objectief aantoonbaar zijn en niet “post factum ‘gevonden’ worden”. De bestreden beslissing is alleen gesteund op cijfergegevens – behoudens de beoordeling van het medisch attest, wat in het tweede middel ter sprake komt. Er zijn geen elementen voorhanden die verantwoorden waarom verzoeker een C-attest wordt toegekend en de betrokken medeleerling met dezelfde resultaten – “zelfs met slechtere” resultaten – een A-attest krijgt. Aldus is volgens verzoeker het gelijkheidsbeginsel geschonden.

In de mate dat de bestreden beslissing toch zou uitgaan van andere elementen dan de loutere cijfergegevens, moet worden vastgesteld dat deze nooit kenbaar zijn gemaakt. Zodoende werden de formele- én de materiële motiveringsplicht geschonden, aldus verzoeker.

In een *tweede onderdeel* doet verzoeker gelden dat hem “het recht werd onzegd om inzage te krijgen in het administratieve dossier voorafgaand aan de hoorzitting”. Hij stelt dat hij bij zijn beroep uitdrukkelijk om inzage in de geanonimiseerde resultaten van de andere leerlingen had gevraagd om zijn verweer

te kunnen voeren, maar dat hem dat werd ontzegd. Daardoor kan hij niet nagaan of alle leerlingen wel op dezelfde wijze werden beoordeeld.

7. De verwerende partij herinnert aan de rechtspraak van de Raad van State die stelt dat leerlingen niet elkaars concurrenten zijn en dat een – mogelijk slechts ogenschijnlijk – verschil in behandeling niet *ipso facto* een ongeoorloofde ongelijke behandeling aantoont; op verzoeker rust de bewijslast.

Verzoeker werd net als de andere leerling aan dezelfde deliberatienormen onderworpen door hetzelfde team leerkrachten, waarbij de deliberatie gebeurde met gebruik van alle beschikbare, relevante elementen. Dat is de gelijke behandeling die hij mag verwachten en die door de beroepscommissie werd gecontroleerd. Verzoeker toont het tegendeel niet aan door de resultaten van een andere leerling voor te brengen. Het gaat immers om louter schijnbaar vergelijkbare situaties, zonder dat het ooit om werkelijk gelijke gevallen gaat: elke leerling heeft zijn eigenheden en problemen. Bij verzoeker waren dat voornamelijk attitudeproblemen, die echter geen verantwoording vormen voor de attestering en dus niet in de beslissing opgenomen moeten worden. Verzoeker spreekt ook niet tegen dat hij niet meewerkte aan remediëring voor het vak aardrijkskunde, zoals de beroepscommissie heeft vastgesteld. Uit stuk nr. 6 valt bovendien reeds bij een eerste aanblik af te leiden dat de situatie niet vergelijkbaar is: het gaat om tekorten voor andere vakken voor een leerling die zijn Nederlands tijdens het schooljaar bijspijkt.

Elke opmerking die de beroepscommissie zou maken, zou daarenboven “een zware schending van de privacy van deze andere leerling” zijn. Waarom een bewering van verzoeker zou nopen tot deze schending of waarom een voorgehouden discriminatie zou primeren op de naleving van een mensenrecht, ziet verwerende partij niet in, temeer daar de beoordeling van de situatie van verzoeker zelf niet onredelijk of onwettig is.

Verzoeker verschilt daarenboven in één belangrijk opzicht van de andere leerling: hij heeft zijn dossier ter herdeliberatie voorgelegd aan een beroepscommissie, waarvan het resultaat is dat hij een C-attest verwerft. Hij hoeft dan ook geen aanspraak te maken op een gelijke behandeling, want een andere instantie heeft zich over zijn dossier gebogen. In het kader van de rechtspraak dat een leerling enkel beschermd wordt tegen onwettige beslissingen en niet tegen louter strenge beslissingen, mag de beoordeling van de beroepscommissie dus verschillen van deze van de klassenraad en strenger zijn. Verzoeker kan niet aantonen hoe de beroepscommissie over het ganse leerlingendossier van de andere leerling had geoordeeld.

Beoordeling

8. In de toelichting van de beide middelonderdelen komt nergens ter sprake op welke wijze de bestreden beslissing volgens verzoeker strijdig is met “de verplichting tot transparantie, het zorgvuldigheidsbeginsel, het redelijkheidsbeginsel”.

In zoverre is het middel niet ernstig.

9. Het voor evaluatiebeslissingen in het secundair onderwijs bevoegde orgaan moet zich bij zijn opdracht – het al dan niet geslaagd verklaren en eventueel clausuleren van een leerling – laten leiden door alle concrete elementen van het dossier van de individuele leerling, waaronder voorzeker de resultaten van alle examens – dus niet alleen de onvoldoende resultaten – maar evenzeer de resultaten van het dagelijks werk, de evolutie van deze resultaten, de inzet van de leerling, de vaststellingen, beslissingen en aanbevelingen van de begeleidende klassenraad en de mate waarin de leerling daaraan is tegemoet gekomen en eventueel andere relevante gegevens eigen aan de betrokken leerling, zoals in voorkomend geval zijn of haar medisch dossier of individueel begeleidingsplan of eventueel in het kader van flexibele leerwegen gemaakte afspraken.

10. De Codex Secundair Onderwijs regelt in artikel 123/15 – met verwijzing naar artikel 115/6, § 4 – het recht van een leerling om een beslissing van de delibererende klassenraad waarmee hij zich niet kan verenigen te betwisten middels overleg met de directie en een beroep bij het schoolbestuur, dat wordt behandeld door een beroepscommissie.

Artikel 123/15, § 2, van de Codex Secundair Onderwijs verplicht de betrokken personen onder meer om in hun beroepschrift voor de beroepscommissie een “motivering van de ingeroepen bezwaren” op te nemen. Een leerling die aldus gebruik maakt van zijn recht om een evaluatiebeslissing aan te vechten en die dus zijn bezwaren op schrift heeft moeten stellen, mag verwachten dat in de loop van de administratieve beroepsprocedure een antwoord komt dat ervan doet blijken dat zijn bezwaren ernstig in overweging zijn genomen.

11. In zijn bezwaarschrift voor de beroepscommissie heeft verzoeker onder meer aangevoerd dat “een andere klasgenoot met gelijkaardige studieresultaten wel een A-attest heeft verkregen” en dat hijzelf, in vergelijking met die medeleerling, “betere punten” en “geen tekort voor een poolvak” heeft.

Mede in het licht van het hierna besproken schoolreglement en de “deliberatienormen” waaraan de beroepscommissie in de bestreden beslissing refereert, lijkt deze grief in die mate voldoende concreet geformuleerd te zijn, dat verzoeker er een antwoord op mag verwachten.

12. Naar luid van het op deze zaak toepasselijke schoolreglement van het GO! atheneum Zaventem moet een leerling, wil hij slagen “via een A- of B-attest [...] cumulatief [voldoen] aan al de onderstaande voorwaarden”, namelijk “[d]e leerling moet voor elk vak op het jaartotaal minimum 50% behalen” én “[o]p het laatste examen is voor elk vak een minimumcijfer van 40% vereist” (pagina 42 van het schoolreglement 2017-2018). Daaraan wordt nog toegevoegd dat “de leerling [bovendien] bij de laatste examenperiode [...] niet meer dan 3 tekorten

[mag] behalen”, waarbij onder ‘tekort’ wordt verstaan: “minder dan 50% van de punten op het examen van een vak”.

Het wordt niet betwist dat verzoeker noch de door hem genoemde medeleerling aan deze voorwaarden voldoen.

Wat de eerste voorwaarde betreft, dient vastgesteld dat zowel verzoeker als de betrokken medeleerling twee jaartekorten heeft, zij het niet voor zogenaamde ‘poolvakken’. Verzoeker voldoet op het eerste gezicht wel aan de tweede voorwaarde. De medeleerling waarvan sprake dan weer niet; hij of zij behaalt voor de laatste examenperiode *prima facie* twee cijfers onder de 40%, namelijk voor ‘toegepaste economie, recht’ (38%) en voor Duits (29%). Wat de laatste voorwaarde betreft – niet méér dan drie tekorten bij de laatste examenperiode – laat zowel verzoeker als de betrokken medeleerling vijf tekorten optekenen.

Hetzelfde schoolreglement bepaalt dat de klassenraad autonoom oordeelt over de attestering van een leerling die “voor 2 niet-poolvakken” niet aan de voormelde voorwaarden voldoet en dat hij zich daarbij laat leiden door “o.a. dagelijks werk, inzet, ziekte, evolutie, resultaten, ...”.

13.1. Als antwoord op verzoekers grief beperkt de beroepscommissie zich ertoe, zo lijkt, te waarschuwen dat “men [zich] moet [...] hoeden om behaalde attesten te vergelijken op basis van louter cijfergegevens: de klassenraad beschikt ook over andere gegevens om tot een beslissing te komen”.

13.2. Daarmee verwerft verzoeker evenwel geen enkel inzicht in de elementen en concrete afwegingen die in het ene geval voor de eindconclusie van het C-attest en in het andere geval voor het A-attest hebben meegespeeld. Immers, niet geheel onterecht lijkt met verzoeker te moeten worden besloten dat zijn cijfers vergelijkbaar of zelfs beter zijn dan van de betrokken medeleerling – verzoeker voldoet alvast wel aan één voorwaarde meer dan de andere leerling om te kunnen slagen.

De formulering van het motief wekt zelfs de indruk dat de beroepscommissie blind vertrouwt op de delibererende klassenraad, zonder zich zelf te hebben vergewist van de bedoelde “andere gegevens” en er zich een oordeel over te hebben gevormd.

13.3. Van de beroepscommissie mocht worden verwacht dat zij aan- toont dat de deliberatiecriteria op beide leerlingen op gelijke wijze werden toe- gepast, dat zij nagaat of de leerlingen zich effectief in gelijke omstandigheden bevinden en, in de mate waarin dit het geval is, dat zij aangeeft wat dan volgens haar in de onderscheiden concrete dossiers aanleiding geeft om verzoeker een C-attest toe te kennen, terwijl de andere leerling een A-attest heeft verworven. Dat de beroepscommissie als orgaan met hervormingsbevoegdheid autonoom oordeelt en in voorkomend geval inderdaad binnen de grenzen van de redelijkheid ook strenger mag oordelen dan de delibererende klassenraad, doet hieraan geen af- breuk. Dit onderzoek kan zij immers doen door de specifieke redenen van de klassenraad over te nemen en bij te vallen indien die redenen haar overtuigend overkomen, dan wel op grond van haar eigen autonome beoordelingsbevoegdheid deugdelijke eigen motieven te geven.

Van dit alles lijkt in het motief dat de klassenraad “ook over andere gegevens beschikt”, geen spoor.

De beslissing van de beroepscommissie lijkt bijgevolg niet wet- tig gemotiveerd.

13.4. In de nota en op de terechtzitting alludeert de verwerende partij erop dat de “andere gegevens” waarvan sprake aan verzoeker niet vrijgegeven zouden kunnen worden, omdat dit gegevens zijn uit het leerlingendossier van de medeleerling die beschermd zijn als privé-gegevens.

De verwerende partij laat evenwel na om ook maar de minste informatie hieromtrent, in voorkomend geval als vertrouwelijke stukken, aan de rechter voor te leggen, zodat de Raad de waarde van dit argument vooralsnog niet kan beoordelen, noch zich zelf een oordeel kan vormen over de aangevoerde schending van het gelijkheidsbeginsel.

14. Het hiervóór voorlopig vastgestelde motiveringsgebrek heeft tot gevolg dat de Raad van State niet beschikt over alle nuttige gegevens om zich uit te spreken over de aangevoerde schending van het gelijkheidsbeginsel. In zoverre is het middel voorbarig en staat het eerst aan de beroepscommissie om haar standpunt te verduidelijken.

15. In de mate waarin de nota met opmerkingen ingaat op de verschillen die zouden bestaan tussen verzoeker en de andere leerling waarmee hij zich vergelijkt, moet worden vastgesteld dat dit uitleg is *post factum*, hetzij verklaringen die niet op papier zijn gesteld op het ogenblik waarop het moest gebeuren, zodat de Raad van State er thans geen rekening mee mag houden.

16. Het eerste middelonderdeel is in de *sub* 13 aangegeven mate ernstig.

17.1. Wat het tweede middelonderdeel betreft en in zoverre verzoeker aanklaagt dat hem “het recht” werd ontzegd om inzage te krijgen van de geanonimiseerde resultaten van zijn medeleerlingen, neemt de Raad vooralsnog aan dat de stukken waarvan een leerling een “recht” op inzage mag claimen, minstens aanspraak mag maken om ze te kunnen inzien met het oog op de administratieve beroepsprocedure, in beginsel enkel de gegevens zijn die, samen genomen, zijn leerlingendossier vormen, zoals hiervóór omschreven *sub* 9. De geanonimiseerde resultaten van andere leerlingen behoren niet daartoe.

Dit sluit niet uit dat er redenen kunnen zijn om in de loop van de huidige procedure deze informatie neer te leggen in het administratief dossier of zelfs om de neerlegging ervan te bevelen.

Voorts dient inderdaad vastgesteld te worden dat verzoeker bij zijn administratief beroep uitdrukkelijk om inzage in de geanonimiseerde resultaten van de andere leerlingen had gevraagd. Die vraag lijkt, gelet op wat zo-even is overwogen, niet anders te kunnen zijn gestoeld dan op de openbaarheid van bestuursdocumenten, zoals voor dit geval geregeld bij decreet van 26 maart 2004 ‘betreffende de openbaarheid van bestuur’.

Als hem, zoals hij beweert, die inzage niet werd verleend, valt het hem toe om daartegen de administratieve beroepsmogelijkheid uit te putten waarin te dezen lijkt te zijn voorzien bij artikel 22 van het voornoemde decreet van 26 maart 2004.

Uit niets blijkt en verzoeker beweert ook niet dat hij zulks reeds heeft gedaan.

Overigens heeft de weigering tot inzage verzoeker niet verhinderd, zoals blijkt bij de bespreking van het eerste middelonderdeel, om zijn resultaten te vergelijken met die van een medeleerling en er wettigheidskritiek aan te ontleen.

17.2. Wat voorafgaat leidt tot de conclusie dat het tweede middelonderdeel niet ernstig is.

B. Tweede middel

Uiteenzetting van het middel

18. Het tweede middel is geput “uit de schending van de materiële motiveringsverplichting, de formele motiveringsverplichting, uit de schending van artikel 4.3.2. van het schoolreglement van het Koninklijk Atheneum te Zaventem, uit de schending van het rechtsbeginsel *Patere legem quam ipse fecisti*, uit het zorgvuldigheidsbeginsel, het redelijkheidsbeginsel en het gelijkheidsbeginsel als algemene beginselen van behoorlijk bestuur”.

Verzoeker voert in een *eerste middelonderdeel* aan dat ten onrechte geen rekening werd gehouden met een officiële verklaring van de behandelende arts van verzoeker. Volgens hem leest de verwerende partij de verklaring van die arts volkomen verkeerd. Het betreft geen attest *post factum*, maar een verklaring waarin ondubbelzinnig wordt aangegeven dat de arts verzoeker tweemaal gezien heeft tijdens de examenperiode en dat er op die ogenblikken een ernstige medische toestand bestond. Er moest dus, in overeenstemming met het schoolreglement, rekening mee worden gehouden. De verklaring heeft betrekking op de examenperiode en is dus uiterst relevant.

In een *tweede middelonderdeel* verwijt verzoeker de bestreden beslissing dat er voor de evolutie van de resultaten enkel wordt gekeken naar de evolutie van het dagelijks werk van de twee vakken waarvoor hij een jaartekort behaalde. Daardoor verengt de bestreden beslissing de ter zake geldende bepalingen van het schoolreglement. Er moet ook worden gekeken naar de evolutie in de cijfers voor de examens en daarin ontwaart verzoeker wel degelijk een positieve evolutie: voor aardrijkskunde van 37/100 naar 46/100 en voor toegepaste informatica van 33/100 naar 48/100.

Verzoeker legt voorts uit dat de onvoldoende voor dagelijks werk van aardrijkskunde niet representatief is, want te wijten aan 0/10 voor één taak tijdens het eerste semester.

Hij is nog van oordeel dat de bestreden beslissing het feit negeert dat hij voor alle andere vakken wel een positief cijfer voor dagelijks werk kan voorleggen. Bovendien, zo stelt verzoeker, gaat het niet op om alleen de resultaten voor dagelijks werk van de vakken waarvoor hij een jaartekort behaalde te bekijken, want dat jaartekort is daardoor mede bepaald.

Beoordeling

19. Het medisch dossier van de leerling is, zoals reeds vermeld *sub* 9, in voorkomend geval één van de elementen waarbij in het secundair onderwijs rekening moet worden gehouden bij een evaluatiebeslissing. Dat betekent op het eerste gezicht dat, ook al ligt een niet-betwist en onvoldoende resultaat voor dat een C-attest kan verantwoorden, van het delibererend orgaan wordt verwacht dat hij nagaat of bijvoorbeeld een ziekte van een leerling een verklaring kan bieden voor de zwakke resultaten en, zo dit het geval is, dat hij onderzoekt of en welke de daaraan passend te geven gevolgen zijn.

Vereist is dan wel, zo lijkt, dat de betrokken leerling concrete elementen en alle nodige en ondubbelzinnige bewijsstukken bijbrengt die het beslissende orgaan – klassenraad of beroepscommissie – in staat stellen zich over de (schoolse) gevolgen van de ziekte een oordeel te vormen.

20. Verzoeker mag de bestreden beslissing dan wel verwijten verkeerd te hebben ingeschat dat hij zich alleen na de examenperiode bij de betrokken arts heeft aangeboden, zodat die laatste zich niet kon uitspreken over het welzijn van verzoeker in de daaraan voorafgaande periode, het blijft vooralsnog een raadsel wat verzoeker dan precies wel wil aantonen aan de beroepscommissie. Immers, op het eerste gezicht schept de door verzoeker bijgebrachte verklaring

geen enkele duidelijkheid over welke ziekte dan ook. Sterker nog, de arts lijkt zich er hoofdzakelijk toe te beperken op schrift te stellen wat verzoeker aan haar “beschrijft” (“[i]l décrit”) of “verklaart” (“[i]l explique”, “[i]l exprime”). Zij stelt alleen zelf een “belangrijke vermagering” bij verzoeker vast. Specifiek over de mogelijkheid voor verzoeker, al dan niet, om aan examens deel te nemen is in de verklaring niets te lezen.

Deze wel erg summiere elementen voor ogen, valt *prima facie* aan de beroepscommissie bezwaarlijk te verwijten dat zij daaraan niet het door verzoeker verhoopte gevolg heeft gegeven.

In haar verklaring maakt de arts tevens gewag van een “onderzoek” dat loopt en “psychologische opvolging” die tijdens de zomer zou worden opgestart. Verzoeker neemt niet de kans te baat om, geconfronteerd met de reactie van de beroepscommissie, thans de Raad van State in kennis te stellen van wat daarvan de resultaten zijn geweest en aldus meer klaarheid te scheppen over zijn medische toestand tijdens de laatste examenperiode en om de Raad ervan te overtuigen dat de beroepscommissie niet aan de medische verklaring mocht voorbijgegaan zijn.

In die concrete omstandigheden is het eerste middelonderdeel niet ernstig.

21. Wat het tweede middelonderdeel betreft, lijkt verzoeker de bestreden beslissing een verkeerde lezing te geven.

De beroepscommissie lijkt de jaartekorten voor aardrijkskunde en toegepaste informatica – die zij “groot en zonder twijfel” noemt – niet te willen en kunnen pardonneren omdat er voor beide vakken “bovendien ook geen positieve evolutie is voor DW, met telkens onvoldoendes voor beide examenreeksen”.

Daarmee lijkt zij aan te geven dat enige “positieve evolutie” die verzoeker ziet in de examens, voor haar geen relevantie vertoont, precies gelet op de onvoldoendes voor alle examens voor beide examenreeksen.

Daarmee laat zij, anders dan verzoeker het ziet, evenmin “tweemaal hetzelfde negatieve resultaat in de beoordeling [...] doorwegen”.

22. Dat het cijfer voor dagelijks werk voor aardrijkskunde niet representatief zou zijn omdat het eerste dagelijks werk enkel steunt op één taak, is dan weer een grief die verzoeker niet eerder aan de beroepscommissie lijkt te hebben voorgelegd, terwijl niet blijkt dat dit voor hem onmogelijk was.

Hij heeft aldus de beroepscommissie in de veronderstelling gelaten de toegekende cijfers voor dagelijks werk aardrijkskunde niet te betwisten. Verzoeker toont in de huidige stand van de rechtspleging evenmin aan dat “1 taak gedurende het gehele eerste trimester” dermate onregelmatig is dat de beroepscommissie op grond van haar autonome beoordelingsbevoegdheid spontaan tot de vaststelling had moeten komen dat het toegekende cijfer “geheel niet representatief” is, in weerwil van het vermoeden van deskundigheid dat het evaluatieproces schraagt.

Er valt op het eerste gezicht dan ook niet in te zien hoe de beroepscommissie op dit punt de in het middel aangevoerde bepalingen en beginselen heeft geschonden.

23. Voor zover verzoeker, met de terloopse opmerking in het verzoekschrift dat het niet opgaat om enkel de tekorten in ogenschouw te nemen en met het mondelinge betoog ter terechtzitting dat ook met andere elementen rekening moet worden gehouden, de beroepscommissie zou willen verwijten dat zij onvoldoende oog heeft gehad voor alle andere gegevens van zijn dossier, kan dit niet overtuigen. Het stond immers aan verzoeker om voldoende precies uiteen te zetten wélke positieve resultaten die hij heeft behaald, van aard zijn om tegen de

twee tekorten en de eraan gekoppelde eindevaluatie anders aan te kijken, opdat de beroepscommissie verweten zou kunnen worden deze gegevens niet uitdrukkelijk tegenover de tekorten te hebben afgewogen. Op dat punt blijft het verzoekschrift vaag en nietszeggend.

24. Ook het tweede middelonderdeel is niet ernstig.

BESLISSING

De Raad van State beveelt de schorsing van de tenuitvoerlegging bij uiterst dringende noodzakelijkheid van de beslissing van de beroepscommissie van scholengroep 10 van het Gemeenschapsonderwijs van 21 augustus 2018, waarbij het aan Radi Boudou toegekende oriënteringsattest C wordt gehandhaafd.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van zes september tweeduizend achttien, door de Raad van State, IXe kamer, samengesteld uit:

Geert Van Haegendoren, kamervoorzitter,
bijgestaan door

Bart Tettelin, griffier.

De griffier

De voorzitter

Bart Tettelin

Geert Van Haegendoren